

Høringsinnspill fra Norsk Lektorlag

Høring: Endringer i opplæringslova og privatskolelova (kompetansekrav, faglig ansvar og bruk av fysisk inngripen for å avverge skade m.m.)

Innspillsdato: 15.04.2024

Innlegg - Norsk Lektorlag

Kompetansekrav for ansettelse i lærerstilling – stryk forslaget §17-3(3)

Norsk Lektorlag støtter kompetansekrav, både for tilsetting og i krav til kompetanse i undervisningsfag.

Lektorlaget støtter endringen i opplæringsloven, slik at det stilles krav om lærerutdanning for ansettelse i lærerstilling. Men; krav om relevant lærerutdanning er ikke en realitetsendring i loven, det er kun en tydeliggjøring av gjeldende praksis.

Prinsippet om «barnets beste» og å innta et elevperspektiv må innebære at en sørger for at bare kvalifiserte lærere skal ansettes i lærerstilling.

Muligheten i loven til å ansette ukvalifiserte til å undervise, må fjernes. Forslagets §17-3 tredje ledd må strykes. Dette er det viktigste grepet for å øke kvaliteten i opplæringen, ved å fjerne muligheten for å bruke ufaglærte.

Å endre rekkefølgen i lovteksten om ansettelse på vilkår og ansettelse midlertidig er ikke et sterkt nok virkemiddel for å sørge for at ukvalifiserte ikke vil ansettes til undervisning i skolen.

Faglig ansvar for opplæringen i skolen – ta med en definisjon av «undervisning»

Lektorlaget støtter forslaget om at læreres faglige ansvar skal framkomme direkte i loven.

Lektorlaget er skuffet over at departementet ikke har inkludert opplæringslovutvalgets forslag til lovtekst som presiserer hva det faglige ansvaret innebærer, og ber Komiteen vurdere å inkludere
«Det faglege ansvaret inneber å førebu og følgje opp opplæringa og som hovedregel å vere ti saman med elevene i opplæringa.»

Det må være loven og ikke skoleeier som definerer undervisningsbegrepet, slik at aktiviteter utenfor faglærers pedagogiske opplegg ikke kan erstatte undervisning.

Undervisning kan defineres som en lektor eller lærers opplæring av og arbeid sammen med elever som

- tar utgangspunkt i fagets læreplan
- er en del av underviserens pedagogiske opplegg
- medfører for- og/eller etterarbeid

og danner grunnlag for vurdering i faget. Forslaget om faglig ansvar åpner for at annet personale kan hjelpe til i opplæringen, og at skoleeier skal sørge for at de får nødvendig veiledning av en som er tilsatt i lærerstilling. Dette pålegger et omfattende veiledningsansvar. Veiledningsansvaret av andre ansatte innebærer en reell økning i lærerens arbeidsbyrde. Dette innebærer en merkostnad som forslaget ikke tar høyde for.

Regler om avverging av skade og bruk av fysisk inngripen

Lektorlaget støtter å lovfeste at skoleeier skal sørge for løpende og systematisk arbeid for å unngå at det oppstår situasjoner med fysiske inngrep mot elever. Lektorer og lærere har samme rett til et forsvarlig arbeidsmiljø som ansatte ved andre arbeidsplasser.

En forebyggingsplikt for skoleeier må følges opp med tilstrekkelige ressurser. Slik forebyggende arbeid krever forsvarlige gruppestørrelser og nok lærere med faglig kompetanse, jfr. vårt krav om å fjerne muligheten til å ansette ukvalifiserte midlertidig, uten vilkår. Vi mener gruppestørrelse for ungdomstrinnet og i studieforberedende utdanningsprogrammer ikke må overstige 27 elever. I dag er grupper på 35 elever stadig mer vanlig.

Forslaget om regler for avverging og inngripen er fortsatt ikke tydelig nok.

Når det skal lages et system for meldeplikt og dokumentasjon er det viktig at lærerne skjønner hva som skal dokumenteres, og når, for å forhindre underrapportering. I bestemmelsen om meldeplikten i § 13-5 bør det uttrykkelig fremkomme at meldeplikten gjeld *«ein tilsett som har nytta inngrep etter § 13-4 første og annet ledd»* og altså ikke § 13-4 tredje ledd.

Lektorlaget støtter at skolens omsorgs- og oppdrageransvar tydelig presiseres, og at dette ikke gir grunnlag for dokumentasjons- og meldekrav.

Lektorlaget mener det må være tydelig hvor grenseoppgangene går når enkeltelever må korrigeres for å unngå en uholdbar undervisningssituasjon for alle de andre elevene i klasserommet. Det er læring som skal skje i klasserommet.

Lektorer melder at vold og trusler ofte oppstår i situasjoner med grensesetting eller i korrigeringssituasjoner. Det er også i disse situasjonene de fleste påstander om krenkelse etter skolemiljøbestemmelsene kommer opp.

Opplæringslovutvalget foreslo i 2019 en tydelig bestemmelse om at lærere kan gripe inn fysisk mot elever for å holde ro og orden dersom det er nødvendig for å unngå mer inngripende tiltak. Meningen med denne bestemmelsen var ikke å gi en blankofullmakt til lærere om at fysisk inngripen er greit – men å tydeliggjøre at det en sjelden gang vil kunne være lovlig at læreren griper inn fysisk for å hindre at en uønsket situasjon i klasserommet eskalerer, enten dette dreier seg om psykiske krenkelser elevene imellom eller en elevs utagering. Norsk Lektorlag foreslår at denne inkluderes i loven: *«tilsette kan og gripe inn fysisk mot elever for å holde ro og orden dersom det er nødvendig for å unngå meir inngripande tiltak»*.

En annen bestemmelse som er avgjørende i videregående skolens arbeid med forebygging av skade og bruk av fysisk inngripen er opplæringslova (2023) § 25-1 fjerde ledd som krever at eleven og de foresatte må samtykke til at relevant informasjon overføres fra ungdomsskolen til videregående skole. Dette innebærer at de videregående skolene nå ikke informeres på forhånd om særskilt voldsutsatte elever, slik at de i praksis ikke vil ha mulighet for å ta forebyggende grep for å sikre elever og lærere en trygg skole og arbeidsplass. Informasjon om elevers voldsbruk må kunne overføres fra barneskolen til ungdomsskolen, og fra ungdomsskolen til videregående skole. Enkeltelevs personvern er ikke viktigere enn risikoforebygging på den enkelte skole, for å avverge skade. Skoleeier må pålegges en plikt til å informere ansatte om farlige elever.

Tilbake til redigering

Send

Dette nettstedet er beskyttet av reCaptcha, se Googles personvern og vilkår.

Regler om dokumentoffentlighet for Stortinget. Forvaltningsloven 13 (Taushetsplikt)

All post til Stortinget (også elektronisk post) blir behandlet etter Stortingets regler om dokumentoffentlighet. Dette betyr at enhver har rett til å gjøre seg kjent med det offentlige innholdet av dokumenter i en bestemt sak, når dokumentet er kommet inn til eller sendt fra Stortinget. Unntatt er post til og fra stortingsrepresentanter og partigrupper, og opplysninger som er undergitt taushetsplikt i henhold til forvaltningsloven § 13. Vi oppfordrer likevel til at man er tilbakeholden med å oppgi informasjon av sensitiv art, dersom den ikke er helt nødvendig for saken.